

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

ÅRSPLAN

KLOKKERÅSEN BARNEHAGE

2024

Forord

Årsplan for de kommunale barnehagene i Tønsberg bygger på FN's Barnekonvensjon, Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Det forutsettes at ansatte er kjent med innholdet i disse dokumentene.

Videre bygger årsplanen på kommuneplanen og virksomhetsplanen for de kommunale barnehagene.

Virksomhetsplanen gir blant annet følgende føringer:

- Alle barnehagene jobber med inkluderende felleskap i praksis. Barnehagene utformer lokalt innholdet i dette arbeidet, og ett av målene er å utvikle ansattes grunnkompetanse for å ivareta alle barn i barnehagen
- Barnehagene skal ha stort fokus på å skape et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø
- Kulturen for langsiktig og systematisk arbeid, erfaringsdeling og kompetansedeling skal videreutvikles

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet, og skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen for de kommunale barnehagene i Tønsberg følger kommuneplanens handlingsdel, både når det gjelder innhold og tidsperiode.

Årsplanen revideres årlig, og gjelder for kalenderåret.

Årsplanen skal fastsettes hvert år i Samarbeidsutvalget før den trer i kraft.

Barnehagene skal i tillegg utarbeide planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles rutinebeskrivelser finnes i Kvalitetssystemet og annen aktuell informasjon finnes på Tønsberg kommunes hjemmeside under «Barnehage».

1. BARNEHAGENS VISJON- OG VERDIGRUNNLAG

Tønsberg kommune har en felles visjon; «Der barn ler – sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune». Alt arbeid i Tønsberg kommune skal preges av å skape tillit gjennom å være åpen, oppriktig og profesjonell.

1.1: Visjon; «Der barn ler - Sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune».

Vi ønsker å være en barnehage der

- barn og foreldre TRIVES
- enkeltindividet er viktig for fellesskapet
- personalet er tilstedeværende med fokus på lek, utforskning, humor, mestring og relasjoner

1.2: Verdier; Vi skaper tillit gjennom å være åpne, oppriktige og profesjonelle.

Vi ønsker å være en barnehage der

- vi har respekt for hverandres meninger
- vi ønsker å gjøre troverdige og etiske vurderinger
- vi er lyttende og engasjerte
- vi er lojale og forplikter oss til barnehagens mandat
- vi tar beslutninger på faglig grunnlag og til barnas beste
- vi bruker gjenbruksmateriell som lekemateriell i et bærekraftperspektiv

1.3: Barnehagens pedagogiske plattform/pedagogiske grunnsyn REGGIO EMILIA

Reggio Emilias pedagogikk er forankret i en dyp respekt for barnet og en tro på at alle barn er født intelligente og med en sterk drivkraft til å utforske verden. Selve filosofien ble utviklet i Italia etter andre verdenskrig som en motvekt til nazismen og dens grusomheter. Tanken er at barn skal bli demokratiske mennesker med evnen til kritisk tenkning.

Barnehagen har en pedagogisk filosofi som tar utgangspunkt i barns skapende ressurser. Barn har evne og mulighet til å utvikle sine 100 språk og er født med muligheten til en rekke uttrykk. Ut ifra egen interesse og motivasjon får barnet prøve seg i så mange uttrykk som mulig og får på denne måten tilgang til hele seg.

Vårt grunnsyn har fokus på 3 grunnleggende forhold:

BARN:

- Barn skaper egne relasjoner til barn og voksne.
- Barn opplever gode relasjoner, respekt, og tilhørighet i fellesskapet.
- Barn mestrer følelser og håndterer motgang gjennom å være i prosjekter som undersøker flest mulig perspektiver.

PERSONAL:

- Personalet er bevisste rolle- modeller i hvordan vi skaper godt fellesskap og vennskap.
- Vi arbeider aktivt for et inkluderende fellesskap hvor alle barn føler seg trygge og blir godt ivaretatt både fysisk og psykisk.
- Personalet forsker, undersøker og pedagogisk dokumenterer satsningsområdene gjennom 100 språk.
- Personalet er aktivt deltakende og til stede, nysgjerrig og undrende SAMMEN med barna

ROM OG MATERIALITET:

- Vi undersøker hvordan rom og materialitet bidrar i relasjonene.
- Vi iscenesetter rom som gir mulighet for å skape gode relasjoner og fellesskap.
- Rommet fungerer som intensjonal tekst. Det vil si at rommet kommuniserer noe til barna. Personalet bruker rommet som et redskap for å formidle noe.
- Flerbruksmateriell innebærer både det definerbare, udefinerbare og gjenbruk. Viktige prinsipper i lys av Reggio Emilia pedagogikken betyr for oss:
 - Bevissthet rundt valg av materiell og presentasjon av materialer
 - Gi barn mulighet til å bruke sine 100 språk gjennom å gjøre det kjente ukjent
 - Barna trenger ingen forkunnskaper for å ta materiellet i bruk
 - Tilstrekkelig mengde av materiell kan bidra til inkluderende prosesser i leken
 - Vi tror på at en kombinasjon av udefinerbart og definert materiell er verdifullt i barns lek

1.4: Barnehagens prosjekt – Inkluderende fellesskap

Vi deltar i prosjektet inkluderende fellesskap i praksis, sammen med de andre Tønsberg barnehagene og i ett samarbeid med USN og læringsmiljøsenteret. Klokkeåsen barnehagen er en Reggio Emilia inspirert barnehage. Prosjektet Inkluderende fellesskap i praksis vil derfor ta utgangspunkt i barns 100 språk. Ansatte tilbyr og benytter mange virkemidler (språk) for å drøfte, artikulere, identifisere og realisere en kunnskapsbasert praksis for området inkluderende fellesskap.

Vi vil synliggjøre barnehagen som en helsefremmende arena gjennom å inkludere alle i felleskapet.

Vi er opptatt av å skape en kultur som oppleves inkluderende for alle. Barn, foreldre og ansatte skal oppleve å bli sett og møtt med åpenhet og tillit.

Pedagogisk dokumentasjon er utgangspunkt for refleksjon og en drivkraft for progresjon. Nye oppdagelser og nye møteplasser trenger tid til å være tilgjengelige for alle barna. Prosjektarbeidet skal derfor vare over tid, noe som gir anledning til fordypning og utvikling.

Prosjektet vårt:

Hvordan kan møteplasser og installasjoner bidra til inkluderende fellesskap i praksis?

Viktige elementer i en inkluderende møteplass:

- rom og materiell kan sammen skape mulighetsrom for inkluderende møteplasser
- vi har fokus på begreper som “sammen”, «plass» og prosjektsitatet «Vi trenger flere», som en inkluderende kraft
- vi ønsker å skape møteplasser som utfordrer, beveger, forstyrrer og inspirerer
- skape nye begynnelser og oppdagelser
- tilføre materialer som skaper undring, utforskning og glede som en metode for å gi noe *tilbake* til barna
- en møteplass skal skape rom og gi plass til barnas fasinasjoner

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

Å jobbe med inkluderingsarbeid på flere plan, gir et mangfold av dimensjoner og vil skape forskjellig undring/tolkning. Med fokus på barns «100 språk» og barnas innspill, håper vi at fellesskapet blir verdifullt for alle barna.

2. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

2.1: Omsorg

Å ha fokus på omsorg betyr for oss:

- Være lydhør, anerkjennende og en god rollemodell
- Sette ord på egne og andres følelser og handlinger i ulike situasjoner
- Oppfordre barn til å trøste, ta imot trøst og gjøre noe for andre
- Inntone seg til barnets behov
- Se hvert enkelt barn og bruke barnets navn
- Støtte, bekrefte og være tilstedeværende i leken
- Respektere forskjeller og fremme mangfold
- Vise omsorg, nærhet og ro

- Bygge fellesskap og tilhørighet
- Være åpen og tydelig
- Gi tillit og beskyttelse
- Forsterke barnets positive handlinger

2.2: Lek

Å ha fokus på lek betyr for oss:

- Vi observerer barns lek gjennom barnas egne utsagn og uttrykk.
- Pedagogisk dokumentasjon gir et utgangspunkt for videre tilrettelegging, planer og progresjon i leken.
- Vi iscenesetter rommene og legger til rette for ulike type lek gjennom møteplasser
- Vi strukturerer og sorterer materiell og tilbyr en variasjon av ulike typer materiell.
- Vi tilbyr udefinerbare materialer
- Vi sikrer fremdrift og progresjon i leken gjennom observasjoner og pedagogisk dokumentasjon.
- Voksne deltar i leken, er gode rollemodeller og driver leken fremover
- Vi verner om barnas egen barnekultur

2.3: Danning

Å ha fokus på danning betyr for oss:

- Vi anerkjenner og tåler barns følelser ved å lytte, bekrefte det de føler og ta barns følelser på alvor.
- Vi har fokus på identitet og mangfold ved å fremheve ulikheter og styrker i fellesskapet.
- Barn medvirker ved at vi stiller åpne spørsmål, og vi filosoferer og undrer oss sammen med dem.
- Barna må få oppleve at det er rom for å prøve og feile.
- Barnehagen er en arena for å dannes inn i et demokrati. Barnet skaper seg selv gjennom relasjon til andre og til de livslange læreprosessene.
- Vi verdsetter det å lytte til hverandre.
- Barn lærer å få empati og ta andres perspektiver.

2.4: Læring

Å ha fokus på læring betyr for oss:

- Vi støtter barna i utforskning av ulike hypoteser og voksne har en undrende tilnærming
- Vi gir barna tid, lytter mer enn vi snakker
- Personalet fremmer læring ved aktivt å bruke pedagogisk dokumentasjon og tenke progresjon.
- Vi tilrettelegger gode lekemiljøer/læringsmiljøer
- Ved bruk av sang og musikk fremmer vi et inkluderende miljø som er samlende og bygger fellesskap.
- Gjennom leken lærer barna
- Vi tror barn lærer gjennom alle sine 100 språk
- Estetiske perspektiver har fokus i læreprosessene

Progresjon:

Innenfor områdene omsorg, lek, danning og læring bruker personalet pedagogisk dokumentasjon for å sikre progresjon i barns læring og utvikling.

- Gjennom refleksjon legges det til rette for varierte leke- og aktivitetsmuligheter som tar utgangspunkt i barnets utviklingsnivå og ståsted
- Vi ønsker å skape spennende og utforskende lekemiljøer som inspirere barna ut fra sin alder
- Lekemateriell og gjenbruksmateriell skal fremstå slik at det er utforskende, gir utfordringer og skaper mestring for hvert enkelt barn
- Barna skal oppleve at de får delta på sine premisser
- Vi ønsker å legge til rette for at progresjonen i forhold til barnets utvikling gradvis utvides fra barnets ståsted til verden rundt barnet
- Barna får oppleve og oppdage verden rundt seg i porsjoner
- Aktiviteter og turer tilpasser vi barnas alder
- Variasjon i barnas opplevelser gir barna impulser til leken

3.0: MEDVIRKNING

3.1: Barns medvirkning:

Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på verdigrunnlaget og innholdet som er fastsatt i barnehageloven og FNs barnekonvensjon.

I artikkel 12 i barnekonvensjonen - barnets rett til å gi uttrykk for sin mening står det:

«Alle barn har rett til å si meningen sin, og deres meninger skal bli tatt på alvor.»

Ifølge rammeplanen skal alle barn få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet.

For å sikre barns medvirkning må de voksne:

- Å medvirke er ikke det samme som å bestemme, men barnet skal bli hørt
- Gi barna tid og rom til å tenke egne tanker og lære at forskjellige tanker, meninger og ideer kan skape nye forståelser og sammenhenger, som det kan bygges videre på
- Vise barna tillit og tro på at de kan – involvere barna i det som skjer
- Fremme et menneskesyn der hvert menneske er unikt og blir involvert i en læringssituasjon der det skaper seg selv gjennom relasjon til andre i en livslang læringsprosess. (Jfr. Reggio Emilia pedagogikk)
- Legge til rette for demokratiske prosesser og medborgerskap
- Ivareta barns synspunkter i planlegging, gjennomføring og i vurderingsarbeid
- Ha kunnskap om hvordan barns tanker, meninger og ideer kan komme til uttrykk på ulike måter avhengig av alder, modning og personlighet
- Aktiv bruk av konkrete, bilder og dokumentasjon som hjelper barn til mestring og forståelse i kommunikasjonen

3.2: Foreldres medvirkning:

- Foreldrene og barnehagen har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling for barnas beste. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygges på gjensidig åpenhet, tillit og likeverdig dialog.
- Både foreldre og barnehagen må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er personalets oppgave å forvalte. Et godt samarbeid mellom hjem og barnehage skaper helhet og sammenheng i barnets liv. Vi vil samarbeide om felles arrangementer, for eksempel sommerfest. Vi vil oppfordre foreldre til å

ta del i barnehagens prosjekter og bidra til et inkluderende oppvekstmiljø gjennom positive holdninger til mangfold og inkludering

- Foreldre oppfordres til å ta aktivt del i samarbeidet gjennom deltakelse på foreldremøter, samtaler og bruke barnehagens app *Visma*
- Foreldre gjøres kjent med barnehagens generelle taushetsplikt og spesielle opplysningsplikt i forhold til barnevernstjenesten på foreldremøte.

4.0: VURDERING

Pedagogisk dokumentasjon:

Vi benytter dokumentasjonene for å forstå og reflektere over arbeidet på en metodisk og demokratisk måte. Det handler om refleksjon over det som skjer i barna, mellom barna og mellom barna og de voksne.

Refleksjonene vi gjør og valgene vi tar, danner utgangspunkt for nye observasjoner og dokumentasjoner. Vi tenker dette som en prosess-spiral, der dokumentasjon, refleksjon og handlinger bygger på hverandre kontinuerlig.

Hvorfor pedagogisk dokumentasjon?

- Barna skal få medvirke i egen hverdag og få teste ut og forske på teorier og hypoteser de selv utvikler
- Skape kognitive, estetiske, kroppslige, sosiale og kommunikative læringsprosesser hos barna
- Synliggjøre læringsprosesser og progresjon
- Fange opp hvert enkelt barn i prosessene
- Tilegne oss mer informasjon om hvordan barn lærer
- Reflektere over arbeidet vi gjør, og utvikle vår pedagogiske praksis
- Arbeide målrettet i forhold til barnas kunnskaper og ferdigheter
- Skaper delaktighet med barnas familier og andre utenfor barnehagen.
Dialog med foreldre

Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsform vi ser har stor effekt på endring av holdninger og praksiser, og er derfor et kraftfullt virkemiddel for å utvikle barnehagen til en lærende organisasjon. Dokumentasjonen ligger til grunn for fremdrift og fordypning i prosjektene.

Vurderingsarbeid:

I barnehagen skal barn og personalet evaluere kontinuerlig, underveis og en gang i året.

Gjennom arbeid med evaluering og pedagogisk dokumentasjon skaper barnehagen en refleksjonskultur og en kultur for deling og kritisk se på egne pedagogiske praksiser. Vi ønsker å skape en undringskultur i vurderingsarbeidet vårt

5.0: OVERGANGER

5.1: Hjem – barnehage

O-S-S Overgang, samarbeid og sammenheng hjem – barnehage

Vi ønsker å skape en inkluderende kultur som bygger på en felles bevissthet om å skape gode relasjoner i møte mellom mennesker.

Mål for O-S-S arbeidet

- Barnehagen samarbeider med foreldrene om å legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen
- Barnehagen tilpasser rutiner og organiserer arbeidet, slik at barn og foreldre sammen kan bli kjent med barnehagen i god tid før første barnehagedag
- I oppstarten forventes det at foreldrene er aktivt med der barna er, for å bli kjent med barnehagens innhold og personalet. På denne måten blir personalet også kjent med barnets rutiner.
- Personalet i barnehagen arbeider kontinuerlig med kompetanse om barns tilknytning og overganger
- Personalet har kunnskap om trygghetssirkelen i arbeidet med å legge tilrette for trygge, gode relasjoner

Struktur ved oppstart

- Barnehagen tar kontakt med foreldrene og sender ut velkomstbrev
- Gruppebesøk
- Foreldremøte
- Individuelt besøk
- Oppstart

<https://www.tonsberg.kommune.no/f/p1/i6cdaab95-46cd-4720-af33-a9e24b3d3cca/veileder-o-s-s-hjem-barnehage.pdf>

5.2: Barnehage – skole

O-S-S Overgang, samarbeid og sammenheng barnehage-skole

Klokkeråsen barnehage har barn som sogner til mange skoler. I O-S-S-samarbeidet har barnehagen nettverksmøter med flere andre barnehager og Eik skole og SFO for å utvikle samarbeid og innhold for overgang barnehage – skole.

Dette samarbeidet innbefatter:

- Evaluering av overgangen, læringsmiljø og sosial kompetanse samt informasjon om faglig innhold
- De forskjellige barnehagene møtes til aktiviteter og felleskap
- Våren før skolestart arrangeres det Bli- kjent dager på skolene, SFO og evt.fadderordninger
- Besøke alle skolene der barna fra oss skal begynne
- Foreldremøte på høsten året før skolestart
- Samtaler og overføringsmøter med foreldre/foresatte i høst- og vårhalvåret
- Se OSS rutine og veileder for mer detaljer.

<https://www.tonsberg.kommune.no/f/p1/i8da30539-230d-499b-a877-1a1184c61817/o-s-s-barnehage-skole-og-sfo-2021.pdf>

<https://www.tonsberg.kommune.no/f/p1/i82b05a21-4e60-4833-b8c7-2696567cdc65/folder-o-s-s-fra-tonsbergbarnehage-til-tonsbergskole.pdf>

5.3: Interne overganger

Når barn flytter fra småbarnsgruppe til storebarnsgruppe legger vi vekt på å skape en god overgang for barna ved å:

Gjennomføre overføringssamtaler

- Skal ta utgangspunkt i barnets styrker, utfordringer og interesser
- Foreldre kan få tilbud om å delta i en egen samtale
- Der det er barn som har behov for tilrettelegging skal man ha en god dialog med foreldre og inkludere evt andre instanser

